

OBSAH

Předmluva	7
Úvod	8
1. Etika	16
Vymezení etiky	16
Etika vychází z každodenního života	17
Klasifikace etických teorií	17
Klasické teorie	18
Platónismus	18
Aristotelés: učení o středu	23
Hédonismus: filozofie Epikúrova	27
Kynismus	33
Stoicismus	36
Křesťanská etika	40
Spinozova filozofie	46
Utilitarismus: Jeremy Bentham a John Stuart Mill	53
Kantova etika	57
Moderní etika	66
Subjektivismus a objektivismus (morální realismus)	69
Naturalismus, nenaturalismus a emotivismus	71
Motivistické, deontologické a konsekvenční teorie	72
Analýza subjektivismu a objektivismu	74
Uplatnění etiky	78
Literatura	84
2. Politická filozofie	86
Vymezení „politické filozofie“	86
Platónova politická filozofie	88
Politická filozofie Thomase Hobbesa	94
Politická filozofie Johna Locka	99
Politická filozofie Johna Stuarta Milla	106
Politická filozofie Karla Marxe	113
Současné politické teorie	125
Literatura	131
3. Metafyzika	133
Co je metafyzika?	133
Pluralismus a monismus	133
Předmět metafyziky	134
Problém trvání a změny	134

Problém mysli a těla	140
Problém svobodné vůle a determinismu	151
Druhy metafyzického systému	159
Kritika metafyziky	179
Literatura	193
4. Filozofie náboženství	194
Filozofie a náboženství	194
Problematika náboženského poznání	195
Přirozené a zjevené náboženství	198
Humův důkaz	199
Kosmologický (či kauzální) důkaz boží existence	209
Ontologický důkaz	213
Závěr	217
Problematika podstaty Boha	223
Literatura	230
5. Teorie poznání	231
René Descartes: vytyčení problematiky	232
Problematika poznání: bližší pohled	238
Starověká řecká filozofie	239
Platón	241
Sókratova teorie obecných forem	243
Filozof-král	244
Descartova teorie poznání	251
Zdůvodnění objektivní reality	258
Racionalistické teorie poznání	259
Empirická filozofie	262
John Locke	263
George Berkeley	272
David Hume	282
Shrnutí empirické teorie poznání	296
Empirická kritika racionalismu	296
Závěr	297
Literatura	298
6. Logika	300
Definice logiky	300
Deduktivní a induktivní logika	302
Deduktivní logika: sylogismus	304
Logická terminologie	305
Kladné a záporné výroky	306

Obecné, částečné a jedinečné výroky	309
Čtyři standardní výroky logiky	310
Vyčerpánost termínů	312
Střední, vyšší a nižší termíny	314
Pravidla pro stanovení platnosti a neplatnosti	316
Převádění běžných vět na věty logiky	320
Ekvivalentní věty	324
Proměna	325
Obrat	326
Kontrapozice	327
Klamy	328
Logika, sémiotika a sémantika	338
Závěr	340
Odpovědi na cvičení	341
Literatura	346
7. Současná filozofie	347
Pragmatismus	347
Pluralistické univerzum	352
Instrumentalismus	353
Kritika pragmatismu	355
Filozofická analýza	357
Logický atomismus: filozofie Bertranda Russella a raného Ludwiga Wittgensteina	359
Logický pozitivismus: Schlick, Carnap, Ayer	367
Filozofie běžného jazyka: Moore a pozdní Wittgenstein	373
Existencialismus a fenomenologie	381
Søren Kierkegaard	381
Současný existencialismus	389
Literatura	398
Jmenný rejstřík	403

JMENNÝ REJSTŘÍK

- Abraham Ibn Ezra – 46
Alexandr Veliký (Alexandros) – 34, 35, 36
Anaxagorás – 231, 357
Anselm z Canterbury (sv. Anselm) – 213, 215, 216
Antisthenés – 35
Aristotelés – 9, 21–27, 29, 41, 42, 45, 133, 139, 159, 161–165, 210, 227,
232, 260, 360
Augustinus (Aurelius Augustinus, sv. Augustin) – 11, 42, 160, 168, 260,
375
Austin, John Langshaw – 374
Averroes (Ibn Rušd) – 227
Ayer, Alfred Jules – 72, 367, 370, 378
- Bacon, Francis – 263
Bentham, Jeremy – 53–55
Bergson, Henri – 178
Berkeley, George – 11, 170, 171, 174, 182, 272–282, 293, 296–298
Born, Rainer – 146
Boyle, Robert – 262
Buber, Martin – 222
Butler, Joseph – 44, 66
- Camus, Albert – 392, 394
Carnap, Rudolf – 72, 367, 372, 378, 390
Climacus, Johannes – 381, 382
Cohen, Morris Raphael – 253
- Darvin, Charles – 231
Davidson, Donald – 359, 380
Démokritos (z Abdér) – 138, 139, 164, 165, 357
Dennett, Daniel – 145, 359
Derrida, Jacques – 394, 395
Descartes, René – 11, 50, 140–143, 147, 148, 150, 151, 168–170, 175,
178, 183, 213–215, 232–239, 251–261, 267, 271, 280, 296, 297, 350,
389, 395, 397
Dewey, John – 11, 178, 347, 353–355, 378, 397
Diogenés (ze Sinópy) – 34, 35

Edwards, Jonathan – 154, 348
 Eliade, Mircea – 222
 Engels, Bedřich – 9, 114
 Epiktétos (z Hierápole) – 37
 Epikúros – 27–29, 32, 164–166, 175, 206, 224
 Eudoxos (z Knidu) – 29
 Eukleidés – 46, 115, 360, 386
 Ewing, Alfred Cyril – 73

 Feigl, Herbert – 367, 368
 Fichte, Johann Gottlieb – 171, 172, 174
 Filón (Alexandrijský) – 227
 Foucault, Michel – 395
 France, Anatole – 35
 Freud, Sigmund – 79, 223, 224

 Galilei, Galileo – 169, 232, 303
 Gassendi, Pierre – 175
 Gaunilo – 216
 Glucksmann, André – 126
 Gorgiás (z Leontín) – 239

 Hahn, Hans – 367
 Hegel, Georg Wilhelm Friedrich – 87, 114–116, 118, 119, 172–174, 177, 178
 Heidegger, Martin – 11, 372, 390–392, 394–397
 Heisenberg, Werner Karl – 156, 157
 Henry, Patrick – 99
 Hérakleitos (z Efesu) – 23, 135, 137, 138, 357
 Hérodotos – 196
 Hitler, Adolf – 54, 75–77, 390, 392
 Hobbes, Thomas – 66, 69–72, 88, 94–101, 103–105, 113, 122, 143, 175
 Homér (Homéros) – 13
 Hooke, Robert – 262
 Hume, David – 53, 66, 68, 155, 180–190, 192, 199–213, 219, 221, 272, 282–298, 348, 385, 396
 Husserl, Edmund – 389, 390, 392, 395
 Hutcheson, Francis – 53

Churchland, Paul – 359

Churchlandová, Patricie Smith – 145

James, Henry – 348

James, Henry (st.) – 348

James, William – 157, 158, 178, 222, 347–352, 354, 378

Jefferson, Thomas – 9, 99

Jób – 13, 14

Kant, Immanuel – 57–66, 70, 72, 126, 127, 180, 186–192, 210, 212, 213, 217, 221, 298, 360, 380

Kepler, Johannes (Jan) – 232

Kierkegaard, Søren – 219, 222, 381–390, 392, 394

Koperník, Mikuláš (Nicolaus Copernicus) – 232

Kratylos – 135

Kripke, Saul – 358

Laplace, Pierre Simon de – 223

Le Comte de Nouy (Lecomte de Nouy, Le Comte de Noüy) – 200

Leibniz, Gottfried Wilhelm – 147, 149–151

Leuba, James Henry – 224

Lincoln, Abraham – 104

Locke, John – 9, 11, 66, 88, 99–106, 112, 113, 122, 126, 263–271, 273, 275–280, 286, 296, 297, 348, 397

Lucretius (Titus Lucretius Carus) – 66, 164

Luther, Martin – 42

Maimonides, Moses (Moše ben Maimon) – 46, 210, 227

Malebranche, Nicolas de (Nicholas) – 147–151, 348

Man, Paul de – 395, 396

Marcuse, Herbert – 126, 128

Marx, Karel – 9, 11, 113–125, 127, 177, 178, 224

Meinong, Alexius – 363, 365, 366

Mill, James – 89

Mill, John Stuart – 9, 11, 53–55, 83, 89, 106–110, 112, 113, 122, 126, 298

Minsky, Marvin – 144

Moore, George Edward – 68, 69, 72, 73, 373, 374

Neurath, Otto – 367
Newton, Isaac – 175, 176, 228, 262, 283, 284
Nietzsche, Friedrich – 55, 66, 178, 222, 223, 389–392
Nozick, Robert – 125, 128

Órigenés (Adamantios) – 41

Paine, Thomas – 224
Parmenidés (z Eleje) – 135–138
Pascal, Blaise – 219–222
Pavel (sv. Pavel) – 26
Peano, Guiseppe – 360
Peirce, Charles Sanders – 347
Platón – 12, 18–23, 25–27, 41, 70, 71, 83, 88–93, 105, 109, 113, 115, 122,
125, 128, 159–161, 226, 227, 240–245, 247, 248, 250, 251, 259–261,
271, 296, 297, 350, 363, 383, 390, 396
Plótínos – 160, 161
Popper, Karl – 125
Prichard, Harold Arthur – 73
Prótagorás (z Abdéry) – 239–241
Putnam, Hilary – 359, 379, 380
Pýthagorás (ze Samu) – 357

Quine, Willard van Orman (Van Orman) – 358, 359, 378–380

Rawls, John – 126–128
Ricardo, David – 119
Rorty, Richard – 359, 396, 397
Ross, William David – 73
Rousseau, Jean Jacques – 66, 101
Russell, Bertrand – 9, 224, 298, 359–366, 370, 372, 378, 397
Rynin, David – 373

Sartre, Jean-Paul – 390, 392–394
Savery, Barnett – 116
Schlick, Moritz – 367, 370, 371
Schopenhauer, Arthur – 66
Silentio, Johannes de – 381
Smith, Adam – 119, 201

Sókratés – 10, 18, 115, 240–250, 383, 384

Spencer, Herbert – 66

Spinoza, Baruch (Benedictus) – 11, 35, 46, 47, 50–52, 147, 149–151,
213–215, 224, 225, 228

Stevenson, Charles Leslie – 72

Teilhard de Chardin, Pierre – 200

Tertullianus (Quintus Septimius Florens Tertullianus) – 388

Thalés (z Miletu) – 134, 357

Thúkýdídés – 131

Tocqueville, Alexandre de (Charles Alexis Henri Clérel de) – 347

Tomáš Akvinský (sv. Tomáš) – 11, 41–43, 210, 216, 227

Turning, Alan – 144

Voltaire, Francois Marie – 219, 221

Waismann, Friedrich – 367

Whitehead, Alfred North – 192, 360, 370

Wittgenstein, Ludwig – 11, 358, 359, 366, 367, 373, 375–379, 396, 397

Zénón (z Eleje) – 36, 136–138

Zénón (z Kitia) – 36, 136